

Leiden en Leidenaren op postzegels 10

Eerst iets rechtzetten. Naar aanleiding van mijn vorige stuk over Huygens, kreeg ik een mailtje van Frank van Heck: Hij schrijft: "De vorige keer heb ik het gehad over Constantijn Huygens. Je hebt het echter niet over Constantijn, maar over zijn zoon Christiaan gehad. Beide zeer grote mensen."

Dus het vorige stukje ging over Christiaan Huygens en het stuk dáárvoor over zijn vader Constantijn.

Petrus Camper of **Petrus van Campen** was een veelzijdig mens. Geboren in 1722 in Leiden, was hij een echt kind van zijn tijd: de tijd van de Verlichting, de eeuw van de Rede.

De Verlichting was een reactie op het dogmatische autoriteitsgeloof. In deze periode ontstond een culturele stroming van intellectuelen met als doel het gebruik van de rede te bevorderen. De rede gaat alleen maar af op feiten. De Verlichting stond voor bevordering van de wetenschap en intellectuele uitwisseling. De aanhangers bestreden het bijgeloof, misbruik van recht in kerk en staat, intolerantie en kwamen op voor zekere grondrechten.

In 1731 ging Petrus naar de middelbare school in Leiden. Hij blonk uit in talen en wiskunde. Hij studeerde in zijn woonplaats aan de universiteit en promoveerde in 1746 op dezelfde dag in zowel de wijsbegeerte als in de geneeskunde.

Camper was arts, anatoom, fysioloog, verloskundige, zoöloog, antropoloog en paleontoloog. Kom daar nog maar eens om tegenwoordig, waar het stapelen van studies wordt bemoeilijkt.

Hij hield zich bezig met de techniek van het amputeren van ledematen. Zijn onderzoek naar de orang-oetans, zijn ontdekking van de holle botten van vogels, en zijn publicaties over de kop van een mosasaurus (die hij trouwens voor een walvis hield) en de zang van de kikker maakten hem in heel Europa beroemd.

Goethe noemde hem *ein Meteor von Geist, Wissenschaft, Talent und Tätigkeit*. Hij werd als lid benoemd van de Franse Academie van Wetenschappen en de Engelse Royal Society. Camper won zoveel prijsvragen (tien) dat hem het verzoek werd gedaan niet langer mee te dingen (dat overkwam mijn zwager overigens ook, maar dat terzijde). Hij was niet bepaald het prototype van een studeerkamerprofessor. Camper was geïnteresseerd in architectuur, tekenen, wiskunde, meubelmaken en beeldhouwkunst.

Camper werd in 1749 benoemd in de leerstoel wijsbegeerte aan de universiteit van Franeker. Enkele weken later kwamen daar ook nog benoemingen in de anatomie en chirurgie bij. In 1755 vertrok hij naar Amsterdam. Hij deed daar onderzoek naar de oorzaak van liesbreuken, naar de knieschijf en de beste schoen. Camper zou per jaar 200 lijken, die hij van het Amsterdamse Binnengasthuis betrok, hebben ontleed om de doodsoorzaak vast te stellen

Allereerste tekening van Hunebed G1 door Camper (1768)

In 1763 werd hij benoemd aan de universiteit in Groningen en doceerde fysiologie, verloskunde, farmacologie, chirurgie en gerechtelijke geneeskunde. Camper was de eerste die een chirurgische polikliniek opende. Hij publiceerde over de inenting tegen pokken, en hij was deskundig op het gebied van de bestrijding van de runderpest, die in 1768 op het platteland woedde.

Het verhaal over Camper gaat nog veel verder. Hij was ook bestuurlijk actief en tekende niet onverdienstelijk, vooral in het kader van zijn wetenschappen. Het gaat te ver hier nog uitgebreider op in te gaan.

Hij stierf in 1789 aan de pleuritis. Petrus van Campen werd in de Pieterskerk begraven. In 1940 werd een postzegel van hem uitgegeven in de serie zomerzegels.